

כד וַיִּמְרוּן עַל דְּשָׁבְקוֹ יַת קִימָא דַּיְי אֱלֹהָא
דְּאַבְהֶתְהוֹן דִּי גִזְר עֲמַהוֹן בְּאַפְקוּתָהּ יְתֵהוֹן
מֵאַרְעָא דְּמִצְרַיִם :

(כד) וַאֲמָרוּ עַל אֲשֶׁר עָזְבוּ אֶת־בְּרִית יְהוָה אֱלֹהֵי
אֲבֹתָם אֲשֶׁר כָּרַת עִמָּם בְּהוֹצִיאֹו אֹתָם מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם:

כה וַאֲזָלוּ וּפְלָחוּ לְטַעֲוֹת עֲמִמְיָא וּסְגִידוּ
לְהוֹן דְּחֵלְזוּ דִּי לֹא יִדְעֻנּוּן וְלֹא אוֹטִיבָא
לְהוֹן :

(כה) וַיֵּלְכוּ וַיַּעֲבְדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים וַיִּשְׁתַּחֲווּ לָהֶם
אֱלֹהִים אֲשֶׁר לֹא־יִדְעוּם וְלֹא חָלַק לָהֶם:

כז « לֹא־יִדְעוּם • לֹא יִדְעוּ בְּהֵם גְּבוּרַת אֱלֹהוֹת. וְלֹא חָלַק לָהֶם • לֹא נִתְּנָם לְחֻלְקָם. וְאוּנְקָלוּס תְּרַגֵּם:
'וְלֹא אוֹטִיבָא לְהוֹן', לֹא הִטִּיבוּ לָהֶם שׁוּם טוֹבָה. וּלְשׁוֹן "לֹא חָלַק", אוֹתוֹ אֱלֹה שֶׁבְּחָרוּ לָהֶם לֹא חָלַק לָהֶם
שׁוּם נַחֲלָה וְשׁוּם חָלַק.

כו וַתִּקַּף רַגְזָא דַּיְי בְּאַרְעָא הַהִיא לְאַיְתָאָהּ
עֲלֵהּ יַת כָּל לְוִטְיָא דְּכַתִּיבִין בְּסִפְרָא הַדִּין :

(כו) וַיַּחֲרַאֲף יְהוָה בְּאֶרֶץ הַהוּא לְהַבִּיא עֲלֶיהָ
אֶת־כָּל־הַקְּלָלָה הַכְּתוּבָה בְּסֵפֶר הַזֶּה:

כז וַיִּטְלַטְלֵנוּן יְי מֵעַל אֲרַעְהוֹן בְּרַגְזוֹ וּבְחַמָּה
וּבְתַקוּף רַגְזוֹ וַאֲגִלְנוּן לְאַרְעָא אֲחֵרִי פִּיּוּמָא
הַדִּין :

(כז) וַיִּתְשֵׁם יְהוָה מֵעַל אֲדָמָתָם בְּאֶף וּבְחַמָּה
וּבְקִצְף גָּדוֹל וַיִּשְׁלַכֵם אֶל־אֶרֶץ אַחֶרֶת בַּיּוֹם הַזֶּה:

כט « וַיִּתְשֵׁם ה' • כְּתַרְגוּמוֹ: 'וַיִּטְלַטְלֵנוּן', וְכֵן: (יְרֵמִיָּה יב) "הִנְנִי נוֹתֵשֵׁם מֵעַל אֲדָמָתָם".

כח דְּמִשְׁמַרְזֵן קָדָם יְי אֱלֹהֵנָא וּדְמַגְלִין לְנָא
וּלְבַנְנָא עַד עָלָם לְמַעַבְד יַת כָּל פְּתַגְמֵי
אוֹרִיתָא הַדָּא :

(כח) הַנְּסֻתְרַת לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהַנְּגַלְת לָנוּ וּלְבַנְיָנוּ
עַד־עוֹלָם לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת: ׀

כט « הַנְּסֻתְרַת לַה' אֱלֹהֵינוּ • וְאִם תֵּאמְרוּ: מַה בְּיַדְנוּ לַעֲשׂוֹת, אַתָּה מַעֲנִישׁ אֶת הַרְבִּיּים עַל הַרְהוּרֵי הַיְחִיד,
שְׁנֵאמַר: "פֶּן יֵשׁ בְּכֶם אִישׁ וְגו'", וְאַחֲר־כֵּן "וְרֵאוּ אֶת מַכּוֹת הָאָרֶץ הַהִיא", וְהֵלֵא אֵין אָדָם יוֹדֵעַ מִטְּמוּנוֹתֵיו
שֶׁל חֲבֵרוֹ? אֵין אֲנִי מַעֲנִישׁ אֶתְכֶם עַל הַנְּסֻתְרוֹת, שֶׁחֵן לַה' אֱלֹהֵינוּ, וְהוּא יִפְרַע מֵאוֹתוֹ יְחִיד, אָבֵל הַנְּגַלוֹת

אשל אברהם - הרב אלאשולי

יך לא גורסים אותה.
- כְּתַרְגוּמוֹ: "וַיִּטְלַטְלֵנוּן" - וַיִּטְלַטְלֵנוּן
אוֹתָם.
- וְכֵן "הִנְנִי נוֹתֵשֵׁם מֵעַל אֲדָמָתָם" -
יְרֵמִיָּה יב, יד. וְרֵאָה רש"י וְהוֹקֵאֵל יט,
יב: "וַתִּתֵּשׂ - כָּל נְתִישָׁה .. הִיא דְּבָר
הַמוֹטֵל בְּפִיּוֹר עַל פְּנֵי כָּל הָאָרֶץ". וּלְפִי
זֶה פִּירוּשׁוֹ כַּאֲן: פִּזֹּר אוֹתָם. תוֹרָה כח
(כח) הַנְּסֻתְרַת לַה' אֱלֹהֵינוּ - וְאִם
תֵּאמְרוּ - מִבְּאֵר בְּזֶה הַקֶּשֶׁר בֵּין פְּסוּק
זֶה לְפְסוּקִים שְׁלִפְנָיו (רא"ם).
מַה בְּיַדְנוּ לַעֲשׂוֹת, אַתָּה מַעֲנִישׁ אֶת
הַרְבִּיּים עַל הַרְהוּרֵי הַיְחִיד, שְׁנֵאמַר -
פְּסוּק יז.
"וְרֵאוּ אֶת מַכּוֹת הָאָרֶץ הַהִיא", וְהֵלֵא
אֵין אָדָם יוֹדֵעַ מִטְּמוּנוֹתֵיו שֶׁל חֲבֵרוֹ?
אֵין אֲנִי מַעֲנִישׁ אֶתְכֶם עַל

חֻלְקָם הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא לְאוֹתָם
אֱלֹהוֹת לְהִיּוֹת שְׂרִים עַל יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ
שֵׁשׁ אוֹתָם לְהִיּוֹת שְׂרִים עַל הָאוּמוֹת.
וְכֵן פִּירֵשׁ הַרְמַב"ן, אֵף לֹא בְּפִירוּשׁ שֶׁל
רש"י.
וְאוּנְקָלוּס תְּרַגֵּם: "וְלֹא אוֹטִיבָא
לְהוֹן", לֹא הִטִּיבוּ לָהֶם שׁוּם טוֹבָה.
וּלְשׁוֹן "לֹא חָלַק" - לְפִירוּשׁ אוּנְקָלוּס
קִשָּׁה לְמָה נֶאֱמַר "חָלַק": (א) בְּלִשׁוֹן
יְחִיד (מִשְׁכִּיל לְדוּחַ, ב) וְלֹא בְּלִשׁוֹן הַטְּבָה.
אוֹתוֹ אֱלֹהֵי שֶׁבְּחָרוּ לָהֶם, "לֹא חָלַק
לָהֶם" שׁוּם נַחֲלָה וְשׁוּם חָלַק. -
כְּלוּמַר, מְדוּבָר בְּאֵלֶּה מְסוּיִם שֶׁבְּחָרוּ,
וְלֹא עַל כְּלָלוֹת "אֱלֹהִים אֲחֵרִים", וְלָכֵן
נֶאֱמַר בְּלִשׁוֹן יְחִיד. תוֹרָה כו
(כז) וַיִּתְשֵׁם ה' - צְרִיף עֵיוֹן, לְמָה
הַעֲתִיק תִּיבַת "ה'". וְאָבֵן בְּכַמְהָ כְּתִבִי

(כח) לֹא יִדְעוּם - לֹא יִדְעוּ בְּהֵם
גְּבוּרַת אֱלֹהוֹת - כְּאֵלֹו אֲמַר: לֹא
יִדְעוּם לְאֵלֹהוֹת (רא"ם). מִפְּרֵשׁ כֵּן בְּגִלְגַּל
יְתוֹר תִּיבַת "אֱלֹהִים", שֶׁהָרִי יְכוּל הִיָּה
לוֹמַר: "וַיִּשְׁתַּחֲווּ לָהֶם, אֲשֶׁר לֹא
יִדְעוּם", וְלָכֵן לֹא פִירֵשׁ כְּדָלְעִיל יג, ז
(באר בשדה). וּמוֹסִיף "גְּבוּרַת אֱלֹהוֹת", כִּי
"אֱלֹהִים" הוּא לְשׁוֹן גְּבוּרָה.
וְלֹא חָלַק לָהֶם - לֹא נִתְּנָם לְחֻלְקָם
- לֹא נָתַן הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא אֶת אוֹתָם
"אֱלֹהִים" לְהִיּוֹת חֻלְקָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל.
דְּהִינּוּ שׁוֹיֵלֵא חֻלְקָם מוּסָב עַל הַקְּדוּשׁ־
בְּרוּךְ־הוּא וְלֹא עַל "אֱלֹהִים", שֶׁהָרִי לֹא
נֶאֱמַר: וְלֹא חֻלְקוֹ לָהֶם (מִשְׁכִּיל לְדוּחַ).
וּבְסֵפֶר הַזְּכָרוֹן פִּירֵשׁ: לֹא נָתַן לְיִשְׂרָאֵל
לְהִיּוֹת חֻלְקָם לְאוֹתָם אֱלֹהוֹת, אֲלֵא נִתְּנָם
לְחֻלְקוֹ וּנְחֻלָּתוֹ. וְהִ' לְבוּשׁ" פִּירֵשׁ: לֹא